

nančno stanje društva. Vključ velikim izdatkom preteklega poslovnega leta za zdravila in zdravilne v znesku 91.995 Din, za podporo v znesku 7.715 Din, za posmrtnine v znesku 35.584 Din znaša čisti prebitok društva (vseh odsekov skupaj) v enem letu 105.314 Din. Skupna društvena imovina od ustanovitve pa znaša 352.348 Din.

Ko je bila dosedanemu odboru na predlog revizorja g. Česnika Mirka soglasno podjelna razrešnica z zahvalo, so sledile dopolnilne volitve dveh članov odbora, dveh namestnikov in dveh pregledovalcev računov. V odbor sta bila izvoljena dosedanja odbornika gg. Hočevar Josip in Poje Janez, kot namestnika gg. Kokot Ferdinand in Rotar Stanko ter kot pregledovalca računov gg. Česnik Mirko in Zaje Albin.

V nadaljnji debati je občni zbor sklenil, da more pristopiti k društvu do 31. maja letos vsak državljan in banovinski uslužbenec ter njihovi svojci z znano, enkratno pristopnino, ki znaša 40 Din. Pristop je v smislu društvenih pravil za sedaj mogoč le osebam, ki niso prekočile 45. leta starosti. Vendar je prejel društveni odbor na obnem zboru polnomočje, da po dobljenih smernicah izdela osnutek dodatka k členu 7., 8., 9. in 12. društvenih pravil, izvede kalkulacijo in ustvari možnost pristopa v društvo tudi osebam v starosti preko 45 let ter nato skliče izredni občni zbor, ki bo o tem končno odločilno ukrepal.

V nadi, da bo postalo društvo v doglednem času pribežališče slehernega državnega in banovinskega uslužbenca dravske banovine, ker je le v slogi rešitev in v skupnosti moč in sila, je g. predsednik zaključil lepo uspešni občni zbor.

»Proteusa« — št. 5.

Izšla je že 5. številka »Proteusa«, ilustrirana časopisa za poljudno prirodnoznanstveno, ki je vsebinsko zopet izredno bogat in zanimiv, tako, da ga lahko v tem oziru primerjamo s sličnimi inozemskimi časopisi. Zelo razveseljivo je dejstvo, da tudi med našim učitelstvom vlada živahno zanimanje za ta edinstveni slovenski prirodnoznanstveni časopis, ki je v resnici vreden in zasluži vso našo pozornost in priznanje. Kdor še ni nanj naročen, naj stori to čimprej, ker se bo z marsikaterim člankom lahko okoristil in pripovedoval v šoli. Naš najboljši poznavalec in raziskovalec podzemnih jam tov. Michler Ivan je prispeval lep in zanimiv članek »Križna jama«, katere vhod leži na severozapadnem pobočju Križne gore pri Ložu. Križna jama je znamenita po svoji lepoti in veličini, še bolj pa po ogromnih množinah kosti jamskega medveda. »Zakladi Kranjske« je članek, iz katerega vzemo, da je bila prekrasna in ogromna meklenburška zbirka naših prehistoričnih najdb na Vačah, Sv. Magdaleni, Vinici in St. Vidu pri Stični, prodana na javni dražbi v New Yorku. V katalogu, ki ga je sestavilo in zanj prispevalo svoje članke sedem učenjakov za dražbo meklenburške zbirke, ni zapisano ime našega naroda, Ing. Ciril Pirce opisuje eno izmed največjih zvezd, orjaka med zvezdami na nebu, rdečo »Betelgeuze« iz lestvika Orion-ovega ozvezdja, njeno oddaljenost od zemlje, njen premer in prostornino, ki je 90 milijonkrat večja od sončne prostornine. 280 let bi potreboval svetlobni žarek, ki preteče 300.000 km na sekundo, da dospo od Betelgeuze na zemljo.

Poučno in zanimivo biološko-fiziološko črtico »Spanje, otrplost in mirovanje živali pozimi« je prevedla P. Gnezda.

Poleg običajnih novosti najdemo med drobnimi vestmi zelo zanimiv članek »Umanano morje«, pojav, ki ga čisto vidimo v gornjem Jadranu. Po običajnem opisu neba sledi obširen odgovor na vprašanje 4. in za zaključek nas preseneti vprašanje 5., ki bo zagonetna uganka tudi onim, ki so dobri poznavalci ptic.

Stana Perko.

Nekateri članki, ki so izšli v »M. J.«, se v ničemer ne razlikujejo od člankov, ki izhajajo v »Našem rodu«; ne vem, zakaj ne bi izhajali v »N. R.«, ki ima mnogo primernejšo obliko (obliko knjige!).

Sploh pa je prav spričo novinarskega vpliva dnevnega časopisa nujno potreben literarno usmerjen mladinski list, kakršni je »N. R.«, ki z umerjeno in estetsko tendenco blagodejno vpliva na razvoj in rast mladih značajev.

Pesnik Božo Vodusek pravi:

Revija proti časopisu, literatura proti reportaži sta si kakor kultura proti civilizaciji. Kultura je produkt in hrana praktično desinteziranega, civilizacija pa praktično interesiranega človeka. Narod, ki hoče ohraniti svojo kulturno tradicijo, se bo ustavljal sili civilizacije, ki vse mehanizira in nivelizira. Če vnašamo civilizacijo v dušo otroka, ki je v primeri z odraslim mnogo primitivnejši in po svoji naravi ni zgolj praktično interesiran, mu delamo s tem silo in zamorimo v njem vsako možnost kasnejšega razvoja kulture. Zato bi bilo želeli, da ostane pri mesečniku »Naš rod« in da se ne nadomešča s časopisom. Ker pa kultura ne pomeni odmaknjenosti sodobnim problemom, naj bi jim dajal tudi »Naš rod« čim več prostora, vendar v taki obdelavi in obliki, ki ustrežata reviji.

Božo Vodusek.

Eden naših najboljših pisateljev, dr. I. Pregelj, piše:

1. Sodim, naj se ohrani »Naš rod« v književni obliki, ker ima kot tak književniško vrednost, česar bi v obliki časopisa »Mlada Jugoslavija« ne imel več. Sem pa uverjen, da bi bil naslov »Mlada Jugoslavija« boljši, ko »Naš rod«.

2. Tudi časopis »Ml. Jug.« je zelo simpatičen! Ali ne bi šlo izdajati tudi publikacije v

Osebnostne zadeve

—i Namestitev učiteljskih abiturientov. S kraljevim ukazom so na predlog prosvetnega ministra imenovani za učitelje naslednji abiturienti: Ivan Andolšek pri Sv. Jakobu ob Savi, Tatjana Novak v Martjancih, Marjan Binter v Grosupljem, Ivan Pepelnjak v Novi cerkvi, Alojzij Senekovič pri Sv. Jerneju nad Muto, Karl Slabe v Globokem, Gvidon Stres v Loko (srez Dravograd), Ivan Serajnik na Sladkem vrhu, Vilibald Kolar pri Sv. Treh kraljih (srez Dravograd) in Ivan Lampič v Poljanah.

—i Napredovali so učitelji(ce) v V. skupino: Demšar Ivan in Kocjancič Ivan iz Ljubljane, Bezjak Marija iz Loč, Zolnir Oskar iz Maribora. — V VI. skupino: Martelanc Just iz Črnomlja, Golmajer Franja iz Brežic, Klemenčič Alojzij iz Tomišlja, Košca Ana od Sv. Petra pri Ljubljani, Kirar Josipina iz Studencev, Jerše Stefanija iz Ptuj, Culot Ivan iz Toplice pri Zagorju, Razpotnik Albin iz Semic, Kasjak Pavla od Sv. Lovrenca, Sušteršič Terezija iz Starega trga, Zagažen Ivan iz Sv. Jerneja, Mihelič Ivana iz Preske. — V VII. skupino: Schrott Marija iz Jesenic, Paulik Ivan iz Gor. Petrovcev, Pevec Marija iz Trebiže, Zagar Stanislav iz Dobrave pri Kropi, Fantan Anka iz Jezerskega, Stasič Zora iz Maribora, Habič Justina iz Štor, Knapčič Janko iz Kapel, Knapčič Viktor iz Zalca, Grubelnik Marija iz Črenšovcev, Skouplj Helena iz Kočevja, Hirsman Vida iz Srednje vasi, Golob Josip od Sv. Trojice v Sl. gor., Hribovšek Vida iz Motnika, Seme Marija iz Jurkloštra, Stupan Milica iz Maribora. — V VIII. skupino: Gruden Franc iz Planine pri Sevnici (Šm). — V IX. skupino: Jesih Danica iz Trebelnega (Krš), Kleč Antonija iz Pilštana, Skalamera Neda iz Brige, Deutschman Herman iz Ljubecne, Mesarič Andrej iz Sv. Petra, Blejec Julijana iz St. Ruperta, Šenkal Magda iz Sv. Florijana, Trampuž Ilija iz Henine, Laznička Anton iz Kramarcev. — V X. skupino: Trusnovič Antonija zabav. iz Ljubljane, Švajger Andrejana, zabav. iz Novega mesta.

Učiteljski pravnik

NOVA UREDITEV PLAČEVANJA ŠOLNINE

Finančni odbor Narodne skupščine je sprejel naslednjo stilizacijo amandmana finančnega ministra glede plačevanja šolnin.

Za obiskovanje vseh državnih šol se na račun šolnine plača (v Din):

kdor plača let.	III. skup., II. skup., I. skup. neposr. davkov	100	150	200
nad 300 do 1000	100	150	200	250
1000 do 3000	150	200	250	300
3000 do 5000	200	250	300	350
5000 do 10.000	300	400	500	600
10.000 do 20.000	500	600	700	800
20.000 do 50.000	800	900	1000	1100
nad 50.000	1300	1400	1500	1600

Kot osnova za plačevanje šolnine služi skupna vsota vseh neposrednih davkov, ki jih plačajo starši in učenci. Če je davčni obveznik osvobojen katerega davka (davčne oblike), se določi davek po členu 3. zakona o neposrednih davkih.

Šolnina se plača na vseučiliščih, gospodarsko komercialnih visokih šolah, višji pedagoški šoli in njim enakih zavodih, in sicer za vsak semester po I. skupini. Na srednjih šolah: za nižje razrede po III. skupini, za V. in VI. razred po II. skupini, za 7. in 8. razred po I. skupini; na učiteljskih, srednjih tehniških, višjih obrtnih ženskih šolah, trgovskih in pomorskih akademijah, bogoslovjih, železniško-prometnih šolah, na šolah za dojitje v prvem letu po III. v drugem letu po II., v nadaljnjih letih pa po I. skupini. Če traja na

teh šolah pouk le dve leti, se plača v prvem letu po II., v drugem letu po I. skupini. Na trgovskih šolah se plača šolnina po II., na baških šolah po III. skupini.

Na meščanskih, strokovno-obrtnih šolah (moške obrtne, ženske strokovne in ženske nižje obrtne in nadaljevalne šole) in gozdarskih šolah znaša šolnina polovico zneska po III. skupini.

Za učence, katerih starši imajo več otrok v šolah, se plača za prvega otroka polna, za ostale otroke polovična šolnina.

Privatni učenci morajo pred polaganjem izpita plačati trikratno šolnino za dotično šolsko leto po določilih te tarifne številke.

Šolnine ne plačajo učenci osnovnih šol, vojnih akademij, specialnih, srednjih in nižjih kmetijskih šol, rudarskih šol in splošnih obrtno-trgovskih šol, dalje državnih gojenci in učenci, katerih starši plačajo skupno z njimi na leto manj kot 300 Din neposrednega davka.

Podrobnejše odredbe bo določil finančni minister v sporazumu s prosvetnim ministrom v posebnem pravilniku.

Naša gospodarska organizacija

FOND ZA UPOKOJENCE.

V času, ko se vedno govori o brezposelnih in o merah, ki bi se morale podvzeti, da bi se brezposelnost saj nekoliko omilila, smo si vedno edini, da bi morali vsi tisti tovariši, ki so odslužili 35 let, iti v pokoj. Vidimo pa, da tovariši kaj neradi zaprosijo za upokojeve. Nehote se vpraša, zakaj je tako. Med mnogimi vzroki je gotovo glavni vzrok strah pred upokojitvijo. Predvsem se zahteva nebroj dokumentov, zdravniških izprijčeval i. dr. Kakor hitro pa je kdo upokojen, mora pogostokrat čakati mesece in mesece, da se mu nakaže pokojnina, dočim se jim redni prejemki ustavijo. Tako je navadno nagrajen tovariš, ki je 35 let in še več delal za narod. Tega pa se vsak boji, zato rajši dela, dokler more.

Temu zlu je potreba od pomoči. Vidimo, da so vsa prizadevanja, da bi se upokojencem avtomatično prenakazovala pokojnina, brezuspešna, zato je potrebna tudi tukaj samopomoč. Na zborovanju mariborskega mestnega učiteljskega društva se je o tem razpravljalo. Zdi se mi potrebno, da učiteljsko razpravlja o zadevi, ker je aktualna.

Pri kakem kreditnem zavodu državnih nameščencev naj bi se ustanovil fond za upokojece. Vsak upokojenec, bi prejemal iz tega fonda posojilo saj v višini 75% njegove bodoče pokojnine do časa, ko se mu pokojnina nakaže. Za to posojilo pa zastavi svojo pokojnino, to se pravi, zavod dobi posojilo vrnjeno, kakor hitro država nakaže upokojencu pokojnino. Obresti bi morale biti zelo nizke, v nobenem slučaju ne preko 5%.

Ako to ne bi bilo mogoče za vse državne uradnike, bi lahko učiteljsko to izvedlo za svoje članstvo ali potem sedaj obstoječih združenj (Hranilnice in posojilnice učiteljskega konvikta v Ljubljani ali pa Učiteljske gospodarske zadruge v Celju). Vem pa, da niti ena niti druga zadruga nima momentano toliko denarja, da bi lahko začela dajati posojila na račun pokojnin. Dalo bi se od pomoči na ta način, da bi vsak tovariš ali tovarišica že par let, saj 4—5 let, pred upokojitvijo mislil na to in bi v ta namen nalagal v ta ali oni zavod mesečno primerne zneske. Tako bi si vsak sam prihranil nekaj denarja za čase najhujše sile. Ako pa bi mu to ne zadostovalo, kar si prihrani, pa bi imel še pravico do posojila, ki bi ga odplačal, kakor sem v prejšnjem odstavku omenil.

Je še tretja možnost.

Osnuje naj se učiteljski denarni zavod na široki bazi, ki bi skušal spraviti vse učiteljske prihranke, ki so raztreseni po najrazličnejših vaških posojilnicah in po hranilnicah

v učiteljsko hranilnico. Mogoče bo kdo zmaljal z glavo in dvomil v uspehe. Prepričan sem pa, da bi stvar šla; potrebno je le gospodarsko večjih ljudi, katerim se lahko zupajo. Ako imajo učiteljske organizacije v drugih državah celo svoje banke, mislim, bi mi lahko imeli saj eno močno posojilnico in hranilnico. — Ta zavod bi moral poleg mnogih drugih nalog prevzeti tudi to akcijo.

Da so proti tem predlogom tudi pomisleki, ne dvomim. Tako n. pr. da zakon natančno določa, v kolikem času se mora pokojnina nakazati itd. Izkušnje pa nas učijo, da so v vsakem slučaju samopomoči še najboljše. Tako bo tudi v tem slučaju.

C. H.

—g Zadrudnikom Učiteljske samopomoči. V teh dneh ste prejeli položnice za nakazilo prispevkov. V marcu so umrli 4 zadrudniki in to: 319. Čokl Ignacij — Sv. Marjeta, 320. Šošterič Aleš — Trdkovci, 321. Berce Ana — St. Janž, 322. Sorčan Ivan — Hrastnik. Zadrudna uprava je izplačala svojem čez 50.000 Din na posmrtninah. Zato prosi uprava US, da nakažejo samci 21 Din, poročni pari pa 41 Din. Podpornega sklada redno plačujočim članom ta mesec nismo pristeli. V aprilu bomo predpisali zadnji obrok. Zadrudnike, ki so s plačevanjem prispevkov za smrtne primere in za podporni sklad zaostali, prosimo, naj jih nemudoma poravnajo, sicer je redno izplačevanje posmrtnin nemogoče.

Uprava US.

Šolski radio

—r XXV. teden. Prva šolska radio ura po Veliki noči bo v petek dne 13. aprila. Predaval bo g. Ferdo Lupša »Lepota planjav v Zalnji Indiji«.

O DIFERENCIACIJI PRENOSOV ŠOLSKEGA RADIA.

Jasno in neizpodbitno je, da je šolski radio ustanova, ki je danes ne more nadomestiti nobena druga ustanova. Šolski radio nam nudi toliko in tako raznolike snovi za pouk in vzgojo, da bi brez njega občutili v šoli že sedaj kar občutno vrzel. Še občutnejše pa bomo občutili pomanjkanje radia, ko se bo uresničila misel in želja mnogih, da bi bile oddaje diferencirane po učnih stopnjah. S to mislijo se je bavil naš odsek za šolski radio že od vsega početka svojega delovanja.

Kdor je že od prvih početkov malo pazneje spremljal delo in programe šolskega radia, je že prvo leto opazil, da so bila predavanja razdeljena na 3 skupine. Naslovi predavanj v »Učit. tov.« so bili opremljeni s številkami I—III. Te številke so označevale stopnjo, ki ji je oddaja namenjena. Letos, deloma pa že lani, je to označevanje odpadlo. Mesto tega smo dobili podrobnejšo razporedbo, ki bi po njej predavatelj razvijal svoje misli. Iz razporedbe bi mogel tudi vsak učitelj spoznati in presoditi, ali je napovedana oddaja primerna za učno stopnjo njegove dece ali ne. Seveda je tako presojanje dostikrat zelo varljivo. Predavanje more navsezadnje vendarle nuditi nekaj drugega, kot je ta ali oni pričakoval.

Zato bi bilo treba še druge diferenciacije!

Snov, ki naj jo obdela posamezen razred v vsakem šolskem letu, je določena po raznih učnih načrtih. Snov predhodnega razreda se prepleta s snovjo naslednjega leta, tako da vselej navezuje novo na že znano. To radi tega, ker otroci nižje učne stopnje še niso zmožni sprejeti in osvojiti vsega, kar bi se dalo o dotični snovi povedati. Snov mora biti posamezni učni stopnji primerna. Vidi se mi, da mora pri radijskih oddajah veljati isto načelo.

Večkrat se mi pripeti to-le. Razred pripravi na predavanje s primernim uvodom in razjašnjevanjem po razporedbi. Otrokom povem, da bomo najbrže slišali to in to. Razred

Zdaj, ko je bil dan prvi sunek, bi morda mogli zbrati več fantovskih in dekliških risb iz različnih let in iz različnih življenjskih okolij ter jih lahko razstavili kar za stalno. Saj je neki obiskovalec dobro pripomnil, da naj bi ta razstava bila prvi korak, da tudi mi čimprej dobimo — pedagoški muzej. Drugod jih že imajo in njihovemu vzgojstvu to ni v škodo. Risbam bi morda sledile razstave pedagoških izdelkov iz gline in plasteline, različnih izdelkov iz navadnega in barvastega papirja (posebno pri deklicah) itd.

Take razstave in zbirke bi zanimalo ne le vse tiste, ki imajo neposredno opravka z otroki, temveč bi tudi nam vsem, ki gledamo otroški svet in otroško dušo skozi očala raznih naukov in teorij, nudile živ in čim neposrednejši pogled v ta svet in v to dušo samo. Saj odkrito priznam, da sem skoraj zavidal mamic, ki so se na razstavi tako neposredno vživljale v ta svet, po njem spremljajoč svoje otroke, dočim so meni vedno teorije zameglevale oči. Vesel sem lahko, če mi je razstava Marjanovih risb vsaj malo osvežila učeno znanje o otroški duši; tisti neposredni pogled vanjo, kakor ga zmorejo mame, pa nam moškim — večinoma — ni dan.

Razstavo je priredilo — kot sem že omenil — ljubljansko društvo »Sola in dom«. Sodelovali so tudi članice(ce) pedagoškega seminarja ter se zlasti vrstili v rediteljski službi, član Tomišč Janez pa je risbe tudi lično opremil s številkami, ki so izražale risarčovo starost ob izvršitvi vsake risbe. Vstop je bil seveda brezplačen, obisk izredno številen. Ljudje (mame z otroki, očete, mladina, učitelji in učiteljice) so prihajali celo po dvakrat, z največjim zanimanjem ogledovali risbe, spraševali to in ono ter zadovoljni odhajali. Razstava, ki je bila prva te vrste med Slovenci — in upajmo, ne zadnja — je vsekakor lepo uspela.

V. B.

tež obliki? Recimo za naraščaj »Naš rod«, za bolj dorastle pa »Mlado Jugoslavijo«?

Razstava otroških risb

(18.—19. marca.)

Obširna risalnica na ljubljanskem učiteljskem je bila predzadnja nedeljo in na Jožefovo nekam podobna Jakopičevemu paviljonu. Ljubljansko društvo »Sola in dom« je razstavilo okrog 500 risb, ki jih je s svinčnikom in z barvniki izvršil mali Marjan Ozvald, ki hodi zdaj v I. razred vadbice. Razstavljene risbe je napravil med 3. in 7. letom svojega življenja in sicer povsem samoniklo. Med drugim smo videli tudi I »platno« in I »akvarel«, ki je mali slikar nanj posebno ponosen.

Risbe so bile razvrščene po motivih in genetično. Vsaka motivna skupina (bilo jih je 16): železniški stroji in vlaki — do 100 risb —, avtomobili, aeroplani, električna železnica, ladje in parniki, ognjegasci, pajaci in karikature, konji, druge živali, »portreti« — med njimi avtoportret — cerkve in hiše, Miklavž in krampus, Madona, Jezušček in svetniki, Križani — 5 slik —, jaslice, »razno« je bila razvrščena tako, da so obiskovalci lahko zasledovali risarčev razvoj. In to je bil glavni namen razstave. Saj ni šlo za to, da bi se doglalo, ali ima Marjan risarski dar ali pa morda le risarsko rutino, še manj za to, da bi se pokazalo, kaj vse mali Marjan zmore in zna narediti. Razstava nam ni izpričala — kakor je poudarjal Marjanov oče v otvoritvenem predavanju — da otrok biti ne pomeni biti zmanjšan človek, temveč po svoje gledati svet in življenje. Razstava je bila in hotela biti v prvi vrsti — razstava otroške duše, tiste duše, ki bi jo moral poznati in uvaževati vsak vzgojnik, kolikor se zaveda svoje naloge: otroka uvajati v kulturo odraslih.

Morda je napoved razstave otroških risb vzbudila komu pomisleke. Razstava sama, zlasti pa še velik obisk je gotovo vsakogar prepričal, da so tudi take razstave — vsaj — umestne. Kdor je opazoval na tej razstavi posebno otroke in njihove mame, je spoznal, da je resnično odkrivala čisto poseben svet, iz katerega smo sicer vsi prišli, a se težko vračamo vanj. A številni mali obiskovalci so z žarečimi očmi in živahnimi besedami — ki so bile sicer namenjene le mami, a jih je skrivaj ušlo tudi poročevalčevu uho — pokazali, da je ta svet še živ in zanimiv.

Dobre mame pa so tudi povedale marsikako pravo misel. »Sedaj šele mi je prav žal, da sem vse zavrgla, kar so naši narisali. Škoda! In je res škoda; koliko več bi nam taka razstava lahko še pokazala, ko bi imeli ohranjenih več risb. Saj bi bil najlepši uspeh te razstave, ko bi ne bila le pobuda znanstvenikom in teoretikom, da bi začeli še bolj študirati otroško dušo — to bi šlo morda celo brez javne razstave — temveč ko bi vzbudila v širših krogih zanimanje za poseben otroški svet. Zlasti mame naj bi posebej še več paznje risbam in sploh vsem izdelkom svojih otrok. Naj bi jih vsaj odslej več ne zametale, temveč morda kdaj ponudile za razstavo, da bi se nam še širje odprl pogled v otroški svet.

Nemara pa vendar katera hrani doma risbe svojega sinka ali hčerke! Lepo in prav bi bilo, ko bi mogli zdaj razstaviti vsaj kolikor toliko popolno vrsto risb, ki jih je v istem življenjskem razdobju kakor M. narisala kaka deklica. Saj je neka mamica izjavila: »Tako se vidi, da je vse to risal fantek. Niti ene rože in niti ene mucke ni na risbah. Naša pa je risala skoraj same rože in mucke«. Najbrž bi nam razstavljene »rože in mucke« enako zgovorno pričale o duši in svetu dekletca, kakor nam vlaki in avtomobili govore o fatnkovi duši.

je v napetem pričakovanju. Predavanje se prične — napetost pa pade, mesto nje se kaže prehitra utrujenost in z njo nezanimanje. Pa ne, da bi predavanje ne bilo zanimivo, o ne! Otroci ne sprejemajo, ker je predavanje zanje morda pretežno, previsoko. Tudi se taka utrujenost ne pokaže pri vseh otrocih v istem razredu. Kdor ima v razredu 2 ali celo več učnih stopenj, bo kar hitro opazil, da starejša učna stopnja prilično še dosti posluša, medtem ko je nižja skoro brez pravega zanimanja. Kljub temu pa vendar še vedno kaj ostane po takem predavanju, ki so je otroci poslušali z manjšim zanimanjem. Potrebno je seveda, da učitelj poslušano snov drugi dan še enkrat obdela, morda poljudneje, če je to potrebno.

Radi racionalnejše izrabe radijskih predavanj bi pa le bilo potrebno, da se program diferencira tako, da so oddaje predvidene za posamezne učne stopnje.

Odsek za šolski radio že dolgo razmišlja v tej zadevi. Seveda se tudi tu pojavljajo ovire, ki niso zgolj denarne, ki pa jih bo prej ali slej treba premestiti — a o tem drugič.

Pero Horn.

Stanovska organizacija JUU Iz sekcije

—s Poslovnik za stanovsko razsodišče. 19 sreskih učiteljskih društev še ni poslalo sprejetih sklepov o poslovniku.

—s Klub prijateljev vaše kulture — vsem prijavljencem! O velikonočnih počitnicah — v prvi polovici aprila — se bo predvidoma vršil v Ljubljani sestanek vseh prijaviteljev. V pozitivnem primeru bodo razposlana vsem osebna vabila z navedbo dnevnega reda in točnimi navodili. Prosimo vse tovariše in tovarišice, ki so se prijavili za sodelovanje v klubu prijateljev vaše kulture, da opozorijo šolska upravitelstva, naj jim dostavijo došla vabila na počitniški naslov.

—s Klub prijateljev vaše kulture. Prijave: Malešič Janko, š. upr. v Skočjanu pri Mokronogu; Čopič Venčeslav iz Ljubljane; Menec Martin, uč. v Trbovljah; Drekonja Ciril, š. u. v Turnišču; Jezeršek Ivan, š. u. v Čajnarjih; Pavčič Marijan, uč. v Rovtuh in Roš Fran, uč. v Celju.

—s Učitelji — občinski odborniki. V radovljiskem srežu je občinski odbornik Mokorel Viktor, uč. v Breznici.

—s Brezposelne učiteljske abituriente prosimo, da pošljejo na sr. učit. društva sezname in podatke. Delo odseka pri sekciji JUU je nepopolno in oteženo, ako nima točnih podatkov od vseh brezposelnih učit. abiturientov v banovini.

—s Dostavljanje dopisov kmet, stroke uprav. osn. šol. Pogrešamo sklepe od 20 sreskih učiteljskih društev.

Iz društev:

— JUU SRESKO DRUŠTVO V LITIJ bo zborovalo predvidoma 21. aprila t. l. v Višnji gori. — Poročene učiteljice — članice JUU, ki še niso doposlele zaželenih podatkov (vidi »Učiteljskega tovarisa«) naj to store takoj! Naše sresko društvo ima le 5 članov, ki so s članarino v zaostanku. Prosimo vse prizadete, da poravnajo članarino prve dni aprila. Glasom pravil, moramo vse člane, ki ne poravnajo do aprila svojih obveznosti v organizaciji, črtati iz naših seznamov.

— JUU SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo dne 14. aprila 1934. ob pol 9. uri v Ljubljani v Mestnem domu. Dnevni red bo: 1. Poročila odbornikov. 2. Predavanje prof. Finka iz Maribora. 3. Predlogi. Odbor.

Poročila:

+ JUU SRESKO UČIT. DRUŠTVO MARIBOR — LEVI BREG je zborovalo dne 3. februarja t. l. v Narodnem domu v Mariboru. Od 90 članov je bilo navzočih 71, t. j. 80%; opravičilo se je le 5 članov. Izstopila je tov. Makučeva — radi premostitve v Maribor. Pristopili so tov.: Kralj Zorislav, Mikuš Stan-ko in Roškar Elizabeta.

Predsednik tov. Vauda je ob otvoritvi pozdravil vse zborovalce, posebej tov. nadzornika I. Tomažiča, sres. kmet. ref. g. svetnika VI. Kureta, novopristopivše člane in ne-namene učit. abituriente (-inje).

Nato je tov. predsednik objavil vse dopise in podal situacijsko ter poročilo o zadnjem predsedniškem zboru. Tov. Mešičkova je poročala o običnem zboru UD v Mariboru. Za izredno skupščino v Mariboru so bili naprošeni lani izvoljeni delegati. Tov. sres. nadzornik in predsednik sta poročala o doslej izvršenih predpripravih za nač. obr. anketo in z zborovalci vred ugotovila, da je baš to-zadefna decembrska resolucija našega druš-va pri vsej nacionalno čuteči javnosti vzbudila mnogo zanimanja in odobravanja, celo tudi izven naše banovine ter — upajmo, oži-tila misel na tako anketo do skorajšnjega uresničenja. Novo plat tej akciji pa je treba dodati vsekakor tudi še v smeri strnitve go-spodarskega delovanja v obmejnem ozemlju, o čemur razmišljamo istočasno! — Za tem so se razvili prvi razgovori o preskusih z no-vimi učnimi načrti, o katerih je mnenje vseh, da se njihova preskusna doba naj raztegne na več let in to takrat, ko bomo razpolagali z uredbo in uvedbo enotnih učnih knjig, zvezkov in z minimum učil.

Lepo in vse kmetijske razmere našega sreza upoštevajoče poročilo je nato podal sre-

ski kmet. ref. g. Kuret in nas seznanil s svo-jim načrtom glede pospeševanja kmetijstva ob sodelovanju učiteljstva. Obširne predloge v tem pogledu sta podala tov. predsednik in tov. Cvetko Franc. Tov. Cvetko Ivan pred-laga, da se v pogledu kompetence društvenih razsodišč priključimo predlogu celjskega učit. društva (glej. »Učit. tov.« št. 19., str. 4.). Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. S tem je tov. predsednik sklenil zborovanje ter pri-hodnje (najbrž s predavanjem o Lavtarjevi rač. metodi) napovedal za prvo ali drugo so-boto v aprilu t. l.

Tajnik: Predsednik:
Senekovič Alojz, s. r. Vauda Mirko, s. r.

PREDLOG GLEDE POSPEŠEVANJA KMETIJSTVA S SODELOVANJEM UČI- TELJSTVA.

(Predlagal Vauda M., sprejet pri učit. zbor. 3. februarja 1934.)

S posebnim odlokom je kr. banska upra-va dala podlago za dogovorno in složno delo med srez. kmet. referenti in učiteljstvom. Da pa zamore učiteljstvo pri pospeševanju kme-tijstva biti še v polnejši meri udeleženo, pred-lagamo:

1. oblast naj obvešča slično kot sreske in obč. kmetijske odbore ter občinske uprave o vseh zadevah in ukrepih, nanašajočih se na podvig kmetijskih in obč. gospodarskih pri-lik vsolanih občin in občanov tudi upravitelj-stva (učiteljstvo) nar. šol ter naj zahteva v vseh takih akcijah skupne seje, skupno reše-vanje oziroma predlaganje zadevnih sklepov.

2. vse naše javne kmetij. ustanove, kot: kmetijska družba, sad. in vrtarsko druš-vo, vinarska zadruga itd., četudi pri vseh morda vse učiteljstvo radi materialnih težkoč ne more biti vključeno, naj smatrajo šolo kot njihovo ž njimi sodelujočo ustanovo, katero naj informirajo o vseh važnih zadevah, zlasti o vseh v šol. kraju nameravanih kmetijsko-gospodarskih načrtih, izobraževalnih, nabav-ljalnih, vnovčevalnih in ostalih akcijah.

3. Stik obojih korporacij, dalje kmet. učnih zavodov in strokovnjakov z narodno šolo na kmetih naj vodi do take strnitve, da postanemo vsi kmetijsko-gospodarsko življe-nje in prizadevanje vodeča enota, ki po deželi naj domuje v šoli!

4. sestaviti je delovni program — več-leten načrt ter organizirati sestav in izvedbo tega novega velikega gospodarsko pospeše-valnega dela in aparata, da se spet tudi vsa ta sodobno najvažnejša akcija radi breznačrt-nosti in neorganiziranosti ne porazgubi v brez-pomembne uspehe.

PREDLOGI GLEDE ŠOLARSKIH LISTIN.

Preglagatelj: Vauda Mirko.

(Sprejeti pri učit. zbor. 3. II. 1934.)

Ob sklepu I. polletja smo spet dovolj težko občutili, kam vodijo vedne spremembe z uvedbo novih uradnih knjig in šolarskih listin. Kako delo in potratno časa je nam po-vzročilo napisovanje novega vrstnega reda učnih predmetov v izkaze o šol. napredku za učence 3. do 8. šolskega leta! Kako smo s tem oblikovno skazili sicer praktične in učencem še poznata leta dragocene izkaze! Kako mučno je prenašanje redov iz imenikov v izkaze pri različno se vrstecih učnih predmetih! Kako nepraktične, kratkotrajne in povrh — šolsko blagajno znatno obremenjujoče so novo uve-dene dijaške knjižice.

Predlagamo zopetno uvedbo izkazov o šol. napredku z novopredpisano mazvrstitevjo učnih predmetov. Odpraviti je nerodno obli-kovane in nepraktične sestavljene ter povrh drage zdravstvene liste, ki naj bodo s po-trebnimi rubrikami zapadeni — (vnešeni) v matičnih listih. Te je zopet uvesti, jih bolj približati značaju šolarskih popisnic in sicer v obliki pole, kojih prva stran z izboljšano ru-brikacijo naj vsebuje osebne podatke, druga oceno napredka, tretja duše. in vzgojeslovni, zadnja stran pa zdravstveni popis učenca.

Uradne knjige in šolarske listine naj bo-do končno enkrat stalna, ne vedno se menja-joča se uvedba.

PREDLOG GLEDE POSPEŠEVANJA KME- TIJSTVA S SODELOVANJEM UČITELJ- STVA.

Predlagatelj: Cvetko Franc.

(Sprejeti pri učit. zbor. 3. II. 1934.)

Poleg sokolskih edinic smatramo kot nuj-no potrebo, da kr. banska uprava uvede na vseh podeželskih narodnih šolah v svrhu po-klisne izobrazbe in narodno-državljske vzgoje obvezne kmetijsko in gospodinj-sko nadaljevalne šole v zimskem tečaju, izpopolnje-ne z ekskurzijami spomladi in v poletju. V teh šolah naj se vrši pouk po načrtu kr. ban-ske uprave dravske banovine teoretično in praktično z upoštevanjem lokalnih razmer in s sodelovanjem sreskih kmetijskih referentov, oziroma strokovnjakinj na gospodinj-skem polju.

Kr. banska uprava pa naj v svojem pro-računu skrbi za potrebno predhodno strokov-no izobrazbo učiteljstva v posebnih tečajih, ki naj ne bodo pretežno idejni, marveč pred-vsem praktični. Ista pa naj tudi zagotovi učit-eljstvu, ki se z vneto posveti delovanju na kmetijsko- in gospodarsko-nadaljevalnih šo-lah, primeren honorar, ki naj pri današnjih razmerah ne znaša manj kot 20 Din za učno uro.

Vzporedno s teoretsko-praktičnim po-ukom v kmetijski, gospodarski in gospodinj-ski stroki naj se obvezno obiskujoča narodno-šolski obveznosti odrasla mladina v teh šolah vzgaja, da se ji razvije in utrdi samozavest in ponos na kmetijski kot najmočnejši in v naši državi najvažnejši stan, da bi hodila v svo-jem dejanju in nehanju pota prave poštenosti

in pravičnosti, da bo vneto za dobrodelnost in pomoč bližnjemu, dobila veselje do čitanja in nadaljnje izobrazbe, da se ji razvije zmisel za kmetisko občestvo zlasti pa, da se utrdi v njej izrazita mentaliteta za narodno in držav-no edinstvo. Kadar bo učiteljstvo doseglo to, nastopijo kot rezultat same ob sebi tudi glo-boko segajoče izpremembe na političnem polju.

Krajevni šolski oziroma občinski odbori pa morajo v smislu zakona za vsako podežel-sko šolo (kjer še to manjka) preskrbeti pri-merno velik kos zemljišča za zgledne poizku-se v kmetijstvu, takisto naj v zadostni meri dotirajo šolske vrtove, kjer se bodo učenci-ke udeleževali spomladi, poleti in v jesen, dokler traja vegetacija. Za gospodinj-sko-nadaljeval-ne šole bodo pa krajevni šolski odbori dolžni preskrbeti povsod primeren lokal, ki bo služil kot kuhinja in v pomanjkanju še ene sobe tudi kot jedilnica-obednica.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA je zborovalo dne 17. februarja t. l. v sokolskem domu v Murški Soboti. Od 129 članov(ic) je bilo navzočih 88, t. j. 68%.

Pred zborovanjem je tov. Stubelj z vzor-nim nastopom v svojem razredu dokazal, kaj vse se v višji narodni šoli lahko doseže. Ob-raznavajal je prebavo. — G. sreski šumar, ref. ing. Miklavčič je podal nato nekaj navodil o sajenju gozdnega drevja in o letošnjem po-gozdovanju, h kateremu se pritegne tudi šolska mladina. — Tov. predsednik je prav obširno in izčrpno poročal o sklepih pred-sedniškega zbora v Ljubljani dne 14. jan. t. l. ter o važnejših stanovskih zadevah, ki silijo zadnji čas v ospredje. V dopolnilo temu je tov. nadzornik govoril o organizaciji in po-kretu borcev Jugoslavije, prešel nato na iz-pad ban. sv. Kiharja na učiteljstvo, ki je do-šlo v Prekmurje, in versko-šolske razmere v tukajšnjem srežu. Zborovalci so z burnim protestom soglasno obsodili mertsnična in žaljiva izvajanja obeh prekmurskih ban. sv. Kiharja in Erjavca ter odposlali na mero-dajna mesta protestno spomenico proti ta-kemu načinu reševanja prekmurskih šolskih in nacionalnih zadev.

Predčitan in sprejeti so bili došli dopisi, na podlagi katerih je prišlo do sledečih sklepov:

1. Radi težkega finančnega položaja dru-štvo ne pošlje delegata na izredno skupščino v Beograd.

2. V fond za brezposelne učit. abitu-riente se k članarini primakne mesečno po 1 Din. Z nabiranimi sredstvi bo društvo raz-polagalo samo.

3. Predlog šentlenartskega društva glede pošiljanja dopisov iz kmetijske stroke tudi šolam, je članstvo sprejelo s pripombo, da se naj pošiljajo samo dopisi o najvažnejših kmetijsko gospodarskih zadevah.

4) Sekcija naj potom centralne uprave doseže, da min. prosvete čim prej razpiše natečaj za nove šolske knjige, ki bodo se-stavljene v zmislu novih učnih načrtov.

5. Sistematizacija učnih mest, po kateri bi bila določena učiteljska mesta vezana na določene uradniške skupine, naj se prepreči, ker bi bila ta v nasprotju z učiteljsko stal-nostjo, za katero se borimo.

Tov. nadzornik Velnar je referiral o no-vem učnem načrtu za osnovne šole in podal v svojem zanimivem predavanju mnogo iz-bornih misli o osnovah novega učnega načrta, njega praktičnem izvajanju in aplikaciji na posamezne kraje in tipe šol. Razvil je o tem predmetu živahen razgovor.

Tov. Hribar je poudaril, da je postal šol-ski radio za naše kraje brez-pomemben, ker je

nemoten sprejem ljubljanske radio oddajne postaje radi nove mednarodne ureditve valov-nih dolžin sploh nemogoče. Zahteval je tudi naj »Učiteljski tovaris«, ki se radi pomanjka-nja prostora upira objavljati obširnejša in iz-črpnejša poročila o zborovanjih sreskih dru-štev, ne prinaša toliko knjižnih poročil o knjigah »Mlad. matice«, ker s tem list samo izgublja na pestrosti in aktualnosti. — Tov. nadz. je ob koncu pojasnil, kako je izdelati skice šolskih okolišev in opozoril na redna po-ročila s službenimi podatki o izvenšolskem delu, ki postajajo važni za napredovanje učit-eljstva. Tov. blagajnik je še apeliral na član-stvo, naj z rednim plačevanjem članarine dvigne društvo iz neprestanih finančnih za-dreg.

Gabrijelčič Ivan, preds.

A. Sorli, tajnik.

Novosti na knjižnem trgu

—k Ana Senell: Črna lepota — življenje-pis nekega konja. Iz angleščine prevel in pri-krojil Griša Koritnik. Knjiga poljudno in pri-kupno vzbuja čut do živali in navaja k lepe-mu ravnanju. Zeleti bi bilo, da je to delo v vseh šolskih knjižnicah.

—k Grlica, revijalna zbirka omladinske muzike. Pred božičem je izšel 1. zvezek, fe-bruarja t. l. pa 2. zvezek te prepotrebne re-vije. Vsakemu zvezku je priložena književna priloga. Revija izdaja in urejuje naš bivši to-variš prof. S. Kumar. Največ člankov v pri-logi je podpisanih od našega tov. Iv. Grbca, ki je pred kratkim absolvirал Muzičko Aka-demijo v Zagrebu.

Vsebinska 1. zvezka: Tajčević? Pjesme do-lolske, Bugarske koledne pjesme; Pozajić: Četiri svatovske pesme iz Bukovca; Adamič: Slovenske narodne; Grbec: Belokranjske ša-ljivke; Zivković: Igrale babe; Marinković: Novo kolo; J. Stolcer-Slavenski: Uspavanka, Dečja igra (s klav. spremljavo) in Zagorska pesma.

Vsebinska 2. zvezka: Adamič: Beraške pesmi; Papandopulo: Doletel je... Dafino, vino crveno; Dugan ml.: Tri ptičice, Fašnička, Se korenje, Crni kos, Lepe Molivarke; Baj-sanski: Tri bugarske pesmi; Grbec: Sedem otroških; Adamič: Svatovska, Tiri, tiri, tinje; Mokranjac: Četiri srpske obredne; Bravničar: Dva polža (s klav. spremljavo).

Revija ima okrog 50 sotrudnikov. Tovari-še šolske upravitelje in pevovodje šolskih zborov prosimo, naj revijo naroče. Za vsak, še tako šibak zbor najdete v zbirki primerne pesmi, ki vam bodo dobrodošle ob priliki nastopov.

Cena reviji (10 zvezkov) je v predplačilu Din 180.—, posameznim zvezkom pa 25 Din. Naroča se: Uprava »Grlica«, Zagreb, Račko-ga ul. 6/IV.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—

FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Stari trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

IGN. ŽARGI
LJUBLJANA
SV. PETRA CESTA 11

Za dame!

Obleke, plašče, bluze, perilo.

Za gospode!

Krasne srajce, velika izbira kravat.

Za otroke!

Obleke, plašče, predpasnike, perilo, čepice.

PO PRIZNANO NIZKIH CENAH!

**Naročajte
pri trdkah,
ki inšerirajo
v našem
glasilu!**

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolo in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve

Vam nudi vedno

KNJIGARNA „UČITELJSKE TISKARNE“

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44